

stwowych, podpisanej w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 r. i uzupełnionej protokołem dodatkowym, podpisanym w Brukseli dnia 24 maja 1934 r., został złożony Rządowi Belgijskiemu dnia 8 stycznia 1936 r. w imieniu Rządu Polskiego dokument ratyfikacyjny rzeszonej konwencji wraz z protokołem dodatkowym.

II.

Równocześnie podaje się do wiadomości, zgodnie z komunikatami Rządu Belgijskiego, że w wykonaniu postanowień art. 9 wspomnianej konwencji zostały złożone Rządowi Belgijskiemu dokumenty ratyfikacyjne powyższej konwencji oraz protokołu dodatkowego w imieniu rządów niżej wymienionych krajów w dniach następujących:

Belgia	8 stycznia 1936 r.
z zastrzeżeniem, że ratyfikacja nie dotyczy Konga Belgijskiego oraz terytorium mandatu Ruanda Urundi.	
Chili	8 stycznia 1936 r.
Węgry	8 stycznia 1936 r.
Estonia	8 stycznia 1936 r.
Brazylia	8 stycznia 1936 r.
Niemcy	27 czerwca 1936 r.
Holandia	8 lipca 1936 r.
Ratyfikacja obejmuje Indie Holenderskie, Surinam i Curaçao.	

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

19

KONWENCJA

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, podpisana w Bukareszcie 17 maja 1935 r.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomym czynimy:

W dniu siedemnastym maja tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku podpisana została w Bukareszcie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Rumuńskiego konwencja, dotycząca ochrony, konserwacji i odbudowy słupów granicznych i innych znaków służących do oznaczania linii granicznej, oraz w dniu dwudziestym ósmym czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku podpisany został załączony do powyższej konwencji dodatkowy protokół o wejściu jej w życie. Konwencja ta i jej załącznik brzmią słowo w słowo jak następuje:

Przekład.

KONWENCJA

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, dotycząca ochrony, utrzymania i odbudowy słupów granicznych i innych znaków, służących do wskazania linii granicznej.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

i

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL RUMUNII

pragnąc za wspólną zgodą uregulować między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii

CONVENTION

entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie relative à la protection, conservation et reconstruction des bornes frontières et autres signes servant à indiquer la ligne frontière.

LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ET

SA MAJESTÉ LE ROI DE ROUMANIE

désirant d'un commun accord, régler entre la République de Pologne et le Royaume de Rou-

sprawę ochrony słupów granicznych i innych znaków, służących do wskazania linii granicznej, postanowili zawrzeć w tym celu Konwencję i mianowali swymi Pełnomocnikami, a mianowicie:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

- p. Mirosława ARCISZEWSKIEGO, Posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego Polski w Bukareszcie, i
- p. Jana MEDYŃSKIEGO, Delegata pełnomocnego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do ukończenia prac delimitacyjnych granicy polsko-rumuńskiej;

Jego Królewska Mość Król Rumunii:

- p. Aleksandra N. IACOVAKY, Ministra pełnomocnego, dyrektora granic w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, i
- pułkownika Jerzego DRAGANESCU, Delegata technicznego Rządu Rumuńskiego,

którzy, po okazaniu sobie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł I.

Granica między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii jest oznaczona w terenie słupami żelaznymi i kopcami oraz tabliczkami żelaznymi, przytwierdzonymi na mostach przerzuconych nad wodami, stanowiącymi granicę.

Położenie punktów, które oznaczają lub wskazują granicę jest ustalone w planach, sporządzonych na podstawie danych technicznych, zebranych w terenie i zawartych w dokumentach delimitacyjnych.

1) Przy oznaczeniu pojedynczym granica przebiega w zasadzie linią prostą, łączącą środki znaków granicznych po sobie następujących. W tych miejscach, w których granicę tworzy linia środkowa krętych rowów lub krawędzie skarp, przebiega ona linią łamaną.

Spośród słupów granicznych wspólnych (oznaczenie pojedyncze), słupy główne zaopatrzone są w godła obu Państw, zaś słupy pośrednie w duże litery początkowe Polski i Rumunii P. i R.

2) Gdy granica przebiega szerszymi jarami, w terenie bagnistym lub zalewowym, rowami lub potokami bądź biegiem wód wspólnych dla obu Państw, linia graniczna jest oznaczona słupami podwójnymi ustawionymi naprzeciw siebie. Słupy główne i pośrednie umieszczone na

manie la question relative à la protection des bornes frontières et d'autres signes servant à indiquer la ligne frontière, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir:

Le Président de la République de Pologne:

- Mr. Mirosław ARCISZEWSKI, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Pologne à Bucarest, et
- Mr. Jan MEDYŃSKI, Délégué Plénipotentiaire du Gouvernement de la République de Pologne pour l'achèvement des travaux de délimitation de la frontière polono-roumaine,

Sa Majesté le Roi de Roumanie

- Mr. Alexandre N. IACOVAKY, Ministre Plénipotentiaire, Directeur des Frontières au Ministère des Affaires Etrangères, et le Colonel Georges DRAGANESCU, Délégué Technique du Gouvernement Roumain,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et dûe forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

La frontière entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie est marquée sur le terrain par des bornes en fonte et par des tertres ainsi que par des plaques en fer, fixées sur les ponts franchissant les cours d'eau formant la frontière.

La situation des points qui marquent ou indiquent la frontière est celle établie dans les plans, conformément aux données techniques recueillies sur le terrain et consignées dans les documents de délimitation.

1) Au cas de bornage simple la ligne frontière est matérialisée, en principe, par la ligne droite qui unit les centres des signes frontières consécutifs. Aux endroits où la frontière suit la médiane des fossés sinueux ou les limites des escarpements, elle est matérialisée par une ligne brisée.

Parmi les bornes frontières communes (bornage simple) les bornes principales sont munies des emblèmes des deux États, cependant que les bornes intermédiaires portent les lettres initiales majuscules de la Pologne et de la Roumanie P. et R.

2) Lorsque la frontière passe par des ravins d'une largeur plus prononcée, par des terrains marécageux ou inondables, par des fossés ou ruisseaux ou bien par des cours d'eau communs aux deux États, la ligne frontière est marquée par des bornes doubles placées l'une vis-à-vis de

tych odcinkach granicy, zaopatrzone są tylko w godło lub początkową literę tego Państwa, na którego obszarze się znajdują.

3) Na odcinkach gdzie granicę tworzą wąskie rowy lub potoki graniczne, ustawione są słupy na przemian na obszarze jednego i drugiego Państwa (oznaczenie naprzemiennie). Naprzeciw każdego słupa znajduje się kopiec graniczny na obszarze drugiego Państwa. Słupy te opatrzone są identycznymi godłami i literami jakie są przewidziane przy oznaczeniu podwójnym.

Artykuł II.

Oprócz godła lub początkowej litery nazwy odnośnego Państwa każdy słup graniczny zaopatrzony jest w numer porządkowy i cyframi „1927”, oznaczającymi rok rozpoczęcia zasłużenia granicy. Poza tym słupy główne posiadają numer sekcji.

W obrębie każdej z trzech sekcji, które tworzą granicę, numeracja dokonana jest numerami porządkowymi, począwszy od pierwszego do ostatniego słupa w każdej sekcji.

Linia graniczna została podzielona na trzy sekcje, które otrzymały numerację od I do III, a mianowicie:

1. Sekcja I obejmuje część granicy od punktu Stoh, będącego jednocześnie Triplex Confinium (Polsko-Rumuńsko-Czechosłowackim), do punktu połączenia się rzek Czeremoszu Czarnego (Ceremusul Negru) i Czeremoszu Białego (Ceremusul Alb). Długość tej sekcji wynosi 115.168 m.

2. Sekcja II obejmuje część granicy zawartej między końcem I sekcji a punktem wspólnym granic katastralnych wsi polskich Horodnica, Żezawa i Pieczarna, gminy rumuńskiej Babin oraz linii środkowej Dniestru (Nistrul). Długość tej sekcji wynosi 119.065 m.

3. Sekcja III obejmuje część granicy zawartej między końcem II sekcji a ujściem Zbrucza do Dniestru (Nistrul). Długość tej sekcji wynosi 112.370 m.

Artykuł III.

Obydwa Państwa Umawiające się zobowiązują się:

1) chronić, naprawiać i odbudowywać słupy i kopce graniczne oraz tabliczki żelazne jak również wszystkie znaki, służące do wskazania linii granicznej (punkty trygonometryczne i poligonowe).

Co się tyczy znaków granicznych wspólnych (oznaczenie pojedyncze), Rzeczpospolita Polska czuwać będzie nad utrzymaniem:

l'autre. Les bornes principales et les bornes intermédiaires placées sur ces fractions de frontière ne sont munies que de l'emblème ou de la lettre initiale de l'Etat sur le territoire duquel elles se trouvent.

3) Sur les fractions où le tracé de la frontière est formé par des fossés étroits ou par des ruisseaux frontières, les bornes sont placées alternativement sur le territoire de l'un et de l'autre Etat (bornage alternatif). Vis-à-vis de chaque borne sur le territoire de l'autre Etat se trouve situé un tertre frontière. Ces bornes sont munies des emblèmes ou des lettres identiques à ceux prévus pour le bornage double.

Article II.

En dehors de l'emblème ou de la lettre initiale de l'Etat respectif, chaque borne est munie d'un numéro d'ordre ainsi que du chiffre „1927”, année, où l'abornement de la frontière a commencé. Les bornes frontières principales portent en outre le numéro de la section.

Dans chacune des trois sections qui composent la frontière, le numérotage est exécuté au moyen de numéros d'ordre, en commençant dans chaque section depuis la première jusqu'à la dernière borne.

La ligne frontière a été divisée en trois sections qui ont reçu les numérations de I à III, soit:

1) La section I, comprend la partie de la frontière allant du point Stoh — lequel est en même temps le Triplex-Confinium (Polono-Roumano-Tchécoslovaque), au point de jonction des rivières Czeremosz Czarny (Ceremusul Negru) et Czeremosz Bialy (Ceremusul Alb). La longueur de cette section est de 115.168 m.

2) La section II, comprend la partie de la frontière comprise entre la fin de la I section et le point qui est commun aux limites du cadastre des villages polonais Horodnica, Żezawa et Pieczarna, de la commune roumaine Babin et de la médiane du Dniestr (Nistrul). La longueur de cette section est de 119.065 m.

3) La section III, comprend la partie de la frontière comprise entre la fin de la II section et le confluent Zbrucz — Dniestr (Nistrul). La longueur de cette section est de 112.370 m.

Article III.

Les deux Etats contractants s'engagent:

1) De protéger, réparer et rétablir les bornes frontières, les tertres et les plaques en fer, ainsi que tous les signes servant à indiquer la ligne frontière (points trigonométriques et points polygonaux).

En ce qui concerne les signes frontières communs (bornage simple), la République de Pologne aura soin d'entretenir;

w sekcji I wszystkich znaków granicznych wspólnych na odcinku między słupem Nr 1/1 włącznie a słupem Nr 33 wyłącznie;

w sekcji II wszystkich znaków granicznych wspólnych na odcinku między słupem Nr 74 włącznie a słupem Nr 102 wyłącznie i między słupem Nr 122 włącznie a słupem Nr III/1 wyłącznie.

Królestwo Rumunii czuwać będzie nad utrzymaniem:

w sekcji I wszystkich znaków granicznych wspólnych na odcinku między słupem Nr 33 włącznie a słupem Nr 57 wyłącznie;

w sekcji II wszystkich znaków granicznych wspólnych na odcinkach między słupem Nr 40 włącznie a słupem Nr 74 wyłącznie i między słupem Nr 102 włącznie a słupem Nr 122 wyłącznie.

Znaki graniczne na odcinkach granicy o oznaczeniu podwójnym lub naprzemianległym będą utrzymywane przez to Państwo, na którego obszarze one się znajdują.

2) Utrzymywać znaki graniczne w ich pierwotnym położeniu jak również w miarę możliwości — brzegi wód, wskazujących granicę.

Jako stan pierwotny rozumie się stan określony w dokumentach delimitacyjnych.

3) Malować słupy co 5 lat lub w okresach krótszych, gdyby stan słupów tego wymagał.

4) Utrzymywać w stanie widzialności granicę na całej jej rozciągłości.

W tym celu na odcinkach granicy o oznaczeniu pojedynczym, każde z Państw Umawiających się, oczyszczać będzie z zarośli na swoim obszarze pas o szerokości 2 metrów wzdłuż granicy. Na odcinkach granicy o oznaczeniu podwójnym, każde z Państw Umawiających się, oczyszczać będzie na swoim obszarze pas o szerokości co najmniej 4 metrów wzdłuż linii, łączącej słupy bliźniacze, aby były one obustronnie widoczne.

Na odcinkach o oznaczeniu naprzemianległym i podwójnym każde z obu Państw oczyszczać będzie na swoim obszarze teren dookoła każdego słupa w promieniu 2 metrów.

5) Nie zezwalać w pasie granicznym o szerokości dwóch metrów z obu stron granicy, na uprawianie takich roślin, które zmniejszają widzialność linii granicznej.

6) Przeszkody (płoty, budynki itp.) istniejące w pasie dwumetrowym z obu stron granicy, powinny być usunięte w ciągu jednego roku.

dans la I-re section tous les signes frontières communs qui se trouvent dans le secteur compris entre la borne No 1/1 inclusivement et la borne No 33 exclusivement;

dans la II-ème section tous les signes frontières communs qui se trouvent dans le secteur compris entre la borne No 74 inclusivement et la borne No 102 exclusivement et entre la borne No 122 inclusivement et la borne No III/1 exclusivement.

Le Royaume de Roumanie aura soin d'entretenir:

dans la I-ère section tous les signes frontières communs qui se trouvent dans le secteur compris entre la borne No 33 inclusivement et la borne No 57 exclusivement;

dans la II-ème section tous les signes frontières communs qui se trouvent dans les secteurs compris entre la borne No 40 inclusivement et la borne No 74 exclusivement et entre la borne No 102 inclusivement et la borne No 122 exclusivement.

Les signes frontières situés dans les fractions de frontière à double bornage ou à bornage alternatif, seront entretenus par l'Etat sur le territoire duquel ils se trouvent.

2) De maintenir dans leur situation initiale les signes frontières et, autant que possible, les bords des cours d'eau indiquant la frontière.

On comprend par état initial l'état précisé dans les documents de délimitation.

3) De procéder tous les 5 ans à la peinture des bornes, ou au cas où l'état des bornes l'exigerait, de procéder à leur peinture dans un délai plus rapproché.

4) De maintenir l'état de visibilité de la frontière sur toute son étendue.

Dans ce but sur les fractions de frontière à bornage simple, chacun des deux Etats contractants débroussillera sur son propre territoire le terrain le long de la frontière, sur une largeur de 2 mètres. Sur les fractions de frontière à bornage double, chacun des deux Etats contractants nettoiera, sur son propre territoire, une zone d'une largeur minima de 4 mètres le long de la ligne qui réunit les deux bornes jumelles, en vue d'assurer la visibilité de l'une à l'autre de ces bornes.

Sur les fractions à bornage alternatif et à bornage double, chacun des deux Etats nettoiera sur son propre territoire le terrain autour de chaque borne dans un rayon de deux mètres.

5) De ne pas permettre dans une zone frontière, dont la largeur est de deux mètres des deux côtés de la ligne frontière, la culture de plantes qui amoindrirent la visibilité de la ligne frontière.

6) Les obstacles (palissades, bâtiments etc.) existant dans la zone de deux mètres de chaque côté de la ligne frontière, doivent être enlevés dans un délai d'une année.

Artykuł IV.

Rekonstrukcja znaków granicznych i linii granicznej może być przeprowadzona jedynie na podstawie planów (szkiców) wchodzących w skład dokumentów delimitacyjnych.

Artykuł V.

1) Kontrola stanu, w jakim znajduje się granica, jak również kontrola znaków granicznych oraz pasa granicznego oczyszczonego z zarośli a także pasów o szerokości co najmniej 4 metrów wzdłuż linii łączących słupy bliźniacze, odbywać się będzie na miejscu co 5 lat. Pierwsza kontrola rozpocznie się w czerwcu 1936 r.

2) Kontrola dokonywana będzie przez Komisję Mieszaną, złożoną z delegatów technicznych obu Państw lub ich zastępców, oraz z przedstawicieli władz administracji ogólnej i organów ochrony granicy.

Przewodnictwo w Komisji Mieszanej przypada na przemian delegatom technicznym obu Państw na okresy pięcioletnie. W pierwszym okresie pięcioletnim obowiązki przewodniczącego pełnić będzie delegat rumuński.

3) Komisja Mieszana ustala rodzaj i ilość prac do wykonania dotyczących utrzymania linii granicznej, znaków granicznych, pasów granicznych oczyszczonych z zarośli i pasów o szerokości co najmniej 4 metrów wzdłuż linii, łączących słupy bliźniacze. Komisja Mieszana prace te podejmie natychmiast lub o ile to jest niemożliwe, zapewni ich wykonanie w ściśle ustalonym terminie. Z chwilą wykonania tych prac, Komisja przystąpi do ich sprawdzenia.

4) W wypadkach, gdy z przyczyn szczególnych nie można znaków granicznych pozostawić na ich poprzednich miejscach, Komisja Mieszana ma prawo znaki te przenieść i ustawić w innych miejscach.

Na swym pierwszym posiedzeniu Komisja Mieszana opracuje swój regulamin i ułoży instrukcje, dotyczące wykonywania tych prac.

Artykuł VI.

Poza kontrolą periodyczną, przewidzianą w art. V i tylko w wypadkach wyjątkowych, gdy kilkanaście słupów lub znaków granicznych po sobie następujących zostało przesuniętych lub całkowicie zniszczonych tak, że przebieg linii granicznej stałby się niewidoczny, delegaci techniczni, po uzyskaniu przychyłnej opinii swoich Rządów, przystąpią natychmiast do ich ponownego ustawienia.

Article IV.

La reconstruction des signes frontières et de la ligne de frontière ne pourra se faire que sur la base des plans (esquisses), faisant partie des documents de délimitation.

Article V.

1) Le contrôle de l'état dans lequel se trouve le tracé de la frontière ainsi que le contrôle des signes frontières et de la zone débroussaillée le long de la ligne frontière, de même que le contrôle des zones d'une largeur minima de 4 mètres le long des lignes qui unissent les bornes jumelles, aura lieu sur le terrain tous les cinq ans. Le premier contrôle commencera au mois de juin 1936.

2) Le contrôle sera effectué par une Commission Mixte composée des délégués techniques des deux Etats ou de leurs adjoints, ainsi que des représentants des autorités administratives et des services de garde de la frontière respectifs.

La présidence de la Commission Mixte est assumée alternativement pour des périodes de cinq ans par les délégués techniques de chacun des deux Etats. Durant la première période de cinq ans, le délégué roumain remplira les fonctions présidentielles.

3) La Commission Mixte établit le genre et le nombre des travaux à exécuter et ayant trait à l'entretien de la ligne frontière, des signes frontières, des zones débroussaillées le long de la ligne frontière et des zones d'une largeur minima de 4 mètres le long des lignes qui unissent les bornes jumelles. La Commission Mixte entreprendra ces travaux immédiatement ou, au cas d'impossibilité, elle assurera leur exécution dans un délai strictement déterminé. Dès l'exécution de ces travaux la Commission procédera à leur vérification.

4) Au cas où, pour des raisons spéciales les signes frontières ne pourraient plus rester à leurs places antérieures, la Commission Mixte aura la faculté de déplacer ces signes et de les placer à d'autres endroits.

Au cours de sa première séance, la Commission Mixte élaborera son Règlement et établira les Instructions relatives à l'exécution de ces travaux.

Article VI.

En dehors du contrôle périodique prévu à l'art. V et seulement dans des cas exceptionnels, quand plusieurs bornes ou signes consécutifs de frontière ont été déplacés ou complètement détruits, de sorte que le tracé de la ligne frontière deviendrait invisible, les délégués techniques après avis favorable de leurs Gouvernements, procéderont à leur réinstallation immédiate.

Artykuł VII.

Wyniki kontroli miejscowej i prac granicznych, dokonanych przez Komisję Mieszana, winny być ujęte, za każdym razem w protokole, sporządzonym w podwójnym oryginale w języku francuskim lub w językach obu Państw. Jeden z tych protokołów jest przeznaczony dla delegacji polskiej, drugi dla delegacji rumuńskiej.

Wszelkie sprawy, w których delegaci techniczni obydwóch Rządów nie osiągną porozumienia, będą przekazane odnośnym Rządom do rozstrzygnięcia w drodze dyplomatycznej.

Artykuł VIII.

Wszelkie prace związane z odbudową znaków granicznych (ponowne umieszczenie) muszą być wykonywane wspólnie, bez względu na to, na obszarze którego Państwa znaki te znajdują się. Koszty tych prac pokrywa to Państwo, któremu według art. III pkt 1 niniejszej Konwencji przypada obowiązek utrzymywania odnośnych znaków.

Artykuł IX.

W razie, gdyby słupy lub znaki graniczne, których utrzymanie przypada jednemu z Państw, zostały uszkodzone lub zniszczone przez obywatela drugiego Państwa, pierwsze z tych Państw posiada prawo do odszkodowania ze strony drugiego Państwa, którego obywatel spowodował omawiane uszkodzenie lub zniszczenie.

Organy ochrony granic pierwszego z Państw po stwierdzeniu, że sprawcą szkody jest obywatel drugiego Państwa, zawiadomią o tym natychmiast organy ochrony granicy tego Państwa.

Organy ochrony granicy urzędowo powiadomione o spowodowanym uszkodzeniu, obowiązane są za wspólnym porozumieniem się z organami drugiego Państwa przystąpić natychmiast na swych terytoriach do śledztwa, celem zidentyfikowania sprawcy szkody. Wyniki śledztwa, przeprowadzonego oddzielnie przez właściwe organy każdego z obydwóch Państw, będą ujęte w protokole.

Artykuł X.

Osoby wymienione w art. V pkt 2 oraz personel pomocniczy i robotnicy mają prawo swobodnego poruszania się po obu stronach granicy i jej przekraczania, podczas wykonywania czynności, przewidzianych w niniejszej konwencji.

Article VII.

Les résultats des contrôles locaux ainsi que les effets des travaux frontiers exécutés par la Commission Mixte doivent être consignés, chaque fois, dans un procès-verbal dressé en double original en français ou dans les deux langues respectives. L'un de ces procès-verbaux est destiné à la délégation polonaise, l'autre à la délégation roumaine.

Toutes les questions sur lesquelles les délégués techniques des deux Gouvernements ne tomberaient pas d'accord, seront déferées aux Gouvernements respectifs, en vue de leur résolution par la voie diplomatique.

Article VIII.

Tous les travaux se rapportant à la reconstruction des signes frontiers (réinstallation) doivent être exécutés en commun, sans tenir compte du territoire sur lequel les signes se trouvent situés. Les frais de ces travaux seront supportés par l'Etat auquel incombe l'entretien des signes respectifs ainsi que le prévoit l'art. III p. 1 de la présente Convention.

Article IX.

Au cas où les bornes ou les signes de frontière, dont l'entretien incombe à l'un des Etats, auraient été détériorés ou détruits par un ressortissant de l'autre Etat, le premier des deux Etats aura droit à des dédommagements de la part du second Etat, dont le ressortissant aura causé le dommage ou la destruction en question.

Les agents de la garde de la frontière du premier des deux Etats, ayant constaté que l'auteur du dommage est ressortissant du second Etat, porteront d'urgence le fait à la connaissance des organes de la garde frontière de cet Etat.

Les organes de la garde de la frontière saisis du dommage causé, sont obligés de procéder d'urgence et de commun accord avec les agents de l'autre Etat, chacun sur son territoire, à une enquête en vue d'identifier l'auteur du dommage. Les résultats de l'enquête faite séparément par les organes compétents de chacun des deux Etats, seront consignés dans un procès-verbal.

Article X.

Les personnes mentionnées à l'art. V, p. 2 ainsi que le personnel auxiliaire et les ouvriers ont le droit de circuler librement d'un côté et de l'autre de la frontière et de la franchir pendant l'exécution des fonctions prévues dans la présente Convention.

Szczegółowe przepisy, obowiązujące przy przekraczaniu granicy, zostaną opracowane przez Komisję Mieszaną na pierwszym jej posiedzeniu i wejdą w życie po zatwierdzeniu ich przez Rządy obu Umawiających się Państw.

Artykuł XI.

Niniejsza Konwencja wejdzie w życie w dniu, w którym nastąpi wymiana dokumentów ratyfikacyjnych.

NA DOWÓD CZEGO odnośni pełnomocnicy podpisali niniejszą Konwencję i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Sporządzono w Bukareszcie w dwóch egzemplarzach w języku francuskim dnia 17 maja 1935 roku.

M. Arciszewski *Aleksander Iacovaky*
Jan Medyński *Pułk. J. Draganescu*
L. S. L. S.

PROTOKÓŁ-ANEKS.

W celu ściślejszej interpretacji postanowień artykułu XI Konwencji, podpisanej w Bukareszcie dnia 17 maja 1935 r. obydwaj podpisujące Rządy zgadzają się nadać temu artykułowi następujące brzmienie:

Artykuł XI.

Niniejsza Konwencja wejdzie w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Bukareszt, dnia 28 czerwca 1935 roku.

M. Arciszewski
Aleksander Iacovaky

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją i dołączonym do niej protokołem, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne, zarówno w całości jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1936 r.

L. S.

Les dispositions détaillées obligatoires relatives au passage de la frontière seront élaborées par la Commission Mixte au cours de sa première séance, lesquelles dispositions entreront en vigueur lors de leur approbation par les Gouvernements des Etats contractants.

Article XI.

La présente Convention entrera en vigueur le jour où l'échange des ratifications aura eu lieu.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Bucarest en double original, en français, le 17 Mai 1935.

M. Arciszewski *Alexandre Iacovaky*
Jan Medyński *Col. G. Draganescu*
L. S. L. S.

PROTOCOLE - ANNEXE.

En vue d'une interprétation plus précise des prévisions de l'article XI de la Convention signée à Bucarest le 17 Mai 1935 r, les deux Gouvernements signataires conviennent de donner à cet article la rédaction ci-dessous:

Art. XI.

„La présente Convention entrera en vigueur le trentième jour, après l'échange des instruments de ratification”.

Bucarest, le 28 Juin 1935.

M. Arciszewski
Alexandre Iacovaky

(—) *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów
(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*
Minister Spraw Zagranicznych
(—) *Beck*